

Bulevardul Ficusului nr.44, Sector 1
Cod :013975 – București – România
Telefon (+4021) 599 41 04 / 599 43 25/
Fax: (+4021) 599 41 05 / 319 20 82
E-mail: office @ ROMAERO.com
Registrul Comerțului: J 40/3940/1991
Cod fiscal: – RO 1576401
Banca: B.C.R. – Sucursala Unirea
Cod IBAN: RO45RNCB0082044172700001
Capital Social: 15.615.372,5 lei

Nr. 9227/17.08.2017

NOTĂ DE FUNDAMENTARE PRIVIND

PROIECTUL BUGETULUI DE VENITURI ȘI CHELTUIELI PENTRU ANUL 2017

variantă revizuită la solicitarea acționarului majoritar conform adresei D.P.A.P.S. nr. 3858/07.08.2017 și avizată de Consiliul de Administrație al ROMAERO S.A.

Conducerea ROMAERO propune o structură multianuală a Bugetului de Venituri și Cheltuieli pentru perioada 2017-2020, în care compania va urmări o inversare a trendului abrupt descendent înregistrat în anii anteriori, bazându-se pe indicatorii statistici oficiali ai pieței relevante la nivel european și global, care prezintă o creștere susținută la nivel multi-anual pentru perioada 2010-2035 de circa 15% în fiecare an. ROMAERO se poate plasa pe un parcurs convergent cu piața specifică prin îmbunătățirea operațiunilor de contractare și prin eficientizarea celor de exploatare, cu obiectivul explicit de a obține în 2018 o valoare pozitivă a indicatorului EBIT, condiționat de adoptarea în timp util a unor măsuri necesare a fi aprobate de Adunarea Generală a Acționarilor.

Cadrul legal aplicabil:

- Art.59 din Legea Bugetului de stat pe anul 2017, nr.6/16.02.2017;
- Ordonanța nr.26 din 21 august 2013(*actualizată*) privind întărirea disciplinei financiare la nivelul unor operatori economici la care statul sau unitățile administrativ-teritoriale sunt acționari unici ori majoritari sau dețin direct ori indirect o participație majoritară;
- Ordinul Ministerului Finantelor Publice nr.20/2016 privind aprobarea formatului și structurii bugetului de venituri și cheltuieli, precum și a anexelor de fundamentare a acestuia;
- Art.2 din HG nr.1151/2012 pentru aprobarea Normelor metodologice privind modul de organizare și exercitare a controlului financiar de gestiune;
- Legea nr.232/2016 privind industria națională de apărare, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative (Legea nr.232/2016), dispozițiile art.13-38, art.42, cu privire la asumarea și îndeplinirea obiectivelor din planul de restructurare și reorganizare a activității proprii, retehnologizarea și îndeplinirea tuturor celorlalte obiective impuse de legislația aplicabilă industriei de apărare;
- Ordonanța de urgență nr.51/2015, privind unele măsuri pentru realizarea de investiții la operatorii economici din industria de apărare și pentru modificarea și completarea unor acte normative, cu modificările ulterioare aduse de Ordonanța de urgență nr.15/2017 (OUG nr.51

cu modificările OUG nr.15/2017), dispozițiile art.5¹, cu privire la îndeplinirea obiectivelor impuse de planul de redresare, reorganizare și restructurare și utilizarea sumelor după valorificarea activelor proprii excedentare ale ROMAERO validat de acționarii societății în ședința AGA din 05 iulie 2016.

Specificul activității ROMAERO îl constituie producția cu materialele de bază puse la dispoziție de client. Acest lucru determină în costurile de producție o pondere mare a cheltuielilor cu personalul, iar cifra de afaceri și veniturile din exploatare reflectate în realizări nu conțin valoarea materialelor.

Indicatori de fundamentare:

La fundamentarea indicatorilor prezentați în proiectul Bugetului de Venituri și Cheltuieli pentru anul 2017 facem următoarele precizări:

1. Veniturile din producția vândută (rd.3) sunt estimate pentru anul 2017 la o valoare de 50.662 mii lei, creșterea față de nivelul realizat pentru anul 2016 fiind cu 3,17%.

Ca urmare a condiționărilor impuse de art.9 alin.(2) din O.G. nr.26/2013 această estimare de venituri nu are în vedere dinamica producției estimată a fi vândută până la 31.12.2017.

1.1. În contextul asigurării efective a veniturilor bugetare în cotă de peste 2% din PIB pentru apărare începând din 2017, ROMAERO - una dintre principalele întreprinderi publice din industria de apărare - își propune să absoarbă fonduri de valoare mai ridicată decât în anii anteriori atât din contracte/comenzi directe plasate de entități din subordinea Ministerului Apărării Naționale, cât și în cadrul programelor de cooperare industrială și compensatorii subsecvente unor achiziții de tehnică militară efectuate de statul român, în total cca. 283 mil. EUR în perioada 2017-2020 reprezentând cca. 2% din totalul alocațiilor bugetare pentru apărare prevăzute pentru aceeași perioadă, țintă considerată fezabilă atât în condițiile actualei legislații privind măsurile compensatorii (offset) pentru achizițiile de tehnică militară, cât și ale potențialului ROMAERO de atragere a unor programe de cooperare industrială în cazurile exceptate de la aplicarea măsurilor compensatorii.

1.2. Ținând seama de rata de creștere continuă înregistrată de industria aeronautică la nivel global (vezi anexa), ROMAERO va urmări ca obiectiv prioritar pentru perioada 2017-2020 atingerea și menținerea unui grad de utilizare a capacităților de producție până la 75%-80% în condițiile unei creșteri de capacitate atât în aria serviciilor de întreținere și reparații de aeronave, cât și în cea a fabricației de aerestructuri și componente ale acestora.

1.3. Mizând pe reluarea activității aeroportuare în Aeroportul Internațional București Băneasa (Aurel Vlaicu) din cadrul CNAB - o companie a statului român aflată în subordinea Ministerului Transporturilor - ROMAERO va urmări să realizeze o re poziționare strategică prin renunțarea la nișa - pe cale de dispariție - reprezentată de întreținerea și repararea avioanelor vechi din anii '70-'80 și captarea unei cote de piață confortabile în segmentul aeronavelor *regional jet* moderne, fabricate începând cu anii '90. În ceea ce privește portofoliul de clienți, ROMAERO va păstra clienții vechi fideli care dețin/operează câte una sau două aeronave, dar se va orienta cu precădere spre companii puternice deținătoare de flote comerciale operaționale active la nivelul Uniunii Europene și Orientului Mijlociu, fără a exclude alte segmente de piață.

2. Veniturile din subvenții și transferuri de exploatare aferente cifrei de afaceri nete (rd.9) în valoare de 3.465 mii lei pentru 2017 reprezintă:

- 3.465 mii lei - Venituri estimate pentru 2017 ca urmare a aplicării prevederilor art.10 din OUG nr.95/2002, au fost determinate pe baza unui număr mediu maxim lunar de personal de 100 salariați, în reducere cu 50 de salariați fata de numărul de 150 salariați incluși în programul aferent anului 2016. Pentru anii 2018-2019, ROMAERO va urmări o scădere în termeni reali a nevoii pentru aceste subvenții, urmărind să utilizeze anual până la 4,5 milioane lei însă în corelare cu active aferente capacității de apărare mult superioare fizic și valoric.

3. Alte venituri din exploatare (rd.14) reprezintă:

- Cota parte din amortizarea aferentă investițiilor finanțate din surse atrase, transferate la venituri pentru anul 2017, este estimată la o valoare de 2.346 mii lei, iar pentru anii următori a fost avută în vedere și cota parte din amortizarea aferentă investițiilor achiziționate din surse atrase în anii 2017, 2018, 2019;

4. Venituri financiare din diferențe de curs valutar (rd.22) în valoare de 7.532 mii lei și Cheltuieli din diferențe de curs valutar (rd.140) în valoare de 4.063 mii lei, au fost estimate astfel:

- în urma analizei asupra istoricului tranzacțiilor în valută (EUR și USD) realizate de companie în anul 2016 și în trimestrul 1 din 2017, s-a constatat că ROMAERO este un exportator net în valută (67% din sumele facturate anual în 2016: €10 mil; 2017: €15 mil), relația ponderilor între valute USD-EUR în total exporturi fiind 3-1. Astfel, la nivelul diferențelor de curs valutar din operațiuni curente compania este avantajată de deprecierea monedei naționale față de EUR și USD. Totuși, la nivelul rezultatului financiar net, acest avantaj este integral anulat de nivelul ridicat al datoriilor financiare în USD (2016: \$16,63 mil, respectiv 2017: \$17,6 mil) care, în contextul unei devalorizări a monedei naționale, generează diferențe nefavorabile de curs valutar care se adaugă la o presiune crescută de creștere a salariilor în RON pentru acoperirea deprecierei monedei naționale.
- în anul 2017 cursul mediu anual utilizat pentru paritatea RON/EUR a fost de 4,55 RON/EUR cu variații lunare de la un minim de 4,5 RON/EUR până la un maxim de 4,57 RON/EUR; pentru estimarea parităților între RON/USD și EUR/USD a fost folosită metoda „International Fisher Effect” („IFE”) pe baza estimărilor de rată a inflației în România, SUA și Zona Euro disponibile la www.tradingeconomics.com. Aceeași metodă a fost aplicată și în anii următori utilizând următoarele cursuri medii anuale:
  - pentru anul 2018: 4,78 RON/EUR;
  - pentru anul 2019: 4,97 RON/EUR;

5. Cheltuielile de exploatare (rd.30) previzionate pentru anul 2017 sunt în valoare de 96.740 mii lei și reprezintă:

- i. Cheltuielile privind stocurile, exclusiv utilitățile (rd. 33, 34 și 37) pentru anul 2017 estimate la aceeași valoare realizată în anul 2016, respectiv 8.886 mii lei. Ca urmare a condiționărilor impuse de O.G. nr.26/2013 această estimare de cheltuială nu are în vedere dinamica producției estimată a fi vândută cu efect în creșterea:

1. necesarului de materiale estimat pentru activitatea de fabricație aerostucturi pentru clienți precum BOEING, SABCA, NOVAE, BN Group, ST Aerospace, program Clean Sky 2;
2. necesarului de materiale consumabile, piese de schimb, agregate și echipamente utilizate pentru lucrările de întreținere și reparații aeronave civile și militare;
3. cheltuielilor cu piesele de schimb necesare lucrărilor de întreținere și reparații mijloace fixe și obiecte de inventar;

Pentru estimarea nivelului cheltuielilor aferente anilor următori s-a avut în vedere structura și dinamica veniturilor din producția vândută.

- ii. Cheltuielile cu utilitățile (rd.38) în anul 2017 sunt estimate la o valoare de 3.956 mii lei, același nivel de cheltuială realizat în 2016. Pentru estimarea nivelului cheltuielilor aferente perioadei 2018 - 2019 s-a avut în vedere structura și dinamica veniturilor din producția vândută.
- iii. Cheltuielile cu întreținerea și reparațiile (rd.41) în valoare de 5.960 mii lei pentru 2017 sunt estimate conform planului anual de reparații și întreținere a clădirilor de producție și auxiliare, rețele, drumuri, platforme, instalații, precum și necesarului de reparații pentru terți, etc. În anii următori pentru estimarea nivelului acestor cheltuieli s-au avut în vedere acțiunile ce vor trebui întreprinse pentru asigurarea condițiilor tehnice necesare pentru derularea unor contracte/comenzi directe plasate de entități din subordinea Ministerului Apărării Naționale, cât și în cadrul programelor de cooperare industrială și compensatorii subsecvente unor achiziții de tehnică militară efectuate de statul român.
- iv. Cheltuielile privind chirile (rd.42) sunt estimate la o valoare de 513 mii lei, menținute la nivelul înregistrat în anul 2016. În aceste cheltuieli sunt incluse închirierile de testere necesare lucrărilor de întreținere și reparații aeronave, precum și chiria pentru unele echipamente tehnologice utilizate în activitatea de fabricație. Pentru estimarea nivelului cheltuielilor aferente anilor următori s-a avut în vedere structura și dinamica veniturilor din producția vândută.
- v. Cheltuielile privind primele de asigurare (rd. 45) sunt estimate la o valoare de 690 mii lei și reprezintă primele de asigurare pentru: "PRODUCTS LIABILITY, HANGARKEEPERS LIABILITY AND PREMISES LIABILITY" - hangarele de producție și producția fabricată, active ipotecate, RCA pentru parcul auto, conducerea administrativă și executivă, asigurări medicale în cazul deplasărilor în străinătate efectuate de personalul companiei. Pentru estimarea nivelului cheltuielilor aferente anilor următori s-a avut în vedere structura și dinamica veniturilor din producția vândută.
- vi. Cheltuielile privind comisioanele și onorariul (rd.48) în valoare de 125 mii lei sunt previzionate pentru anul 2017 la nivelul planificat în anul 2016, reprezentând cheltuieli necesare creșterii portofoliului de comenzi prin utilizarea agenților, contractarea acestora realizându-se cu respectarea procedurilor interne aprobate. Pentru estimarea nivelului cheltuielilor

aferele anilor următori s-a avut în vedere structura și dinamica veniturilor din producția vândută.

vii. Cheltuielile de protocol, reclamă și publicitate (rd.50) sunt estimate la o valoare de 75 mii lei și sunt necesare în principal pentru dezvoltarea de afaceri noi, inclusiv prin campanii de prospectare de piață, de promovare a brandului ROMAERO. Pentru estimarea nivelului cheltuielilor aferente anilor următori s-a avut în vedere structura și dinamica veniturilor din producția vândută.

viii. Cheltuieli de deplasare, detașare și transfer (rd.63) în valoare de 178 mii lei. La estimarea acestora s-au avut în vedere:

- acțiunile de reprezentare a societății la expozițiile aeronautice;
- deplasările în țară a salariaților ROMAERO, necesare aprovizionării cu materiale, piese de schimb și SDV-uri;
- deplasările personalului licențiat ca urmare a acțiunilor de recertificare periodică a acestuia, conform reglementărilor din domeniul aeronautic.

Pentru estimarea nivelului cheltuielilor aferente anilor următori s-a avut în vedere structura și dinamica veniturilor din producția vândută.

ix. Alte cheltuieli cu servicii prestate de terți (rd.69) în valoare de 2.225 mii lei reprezintă:

- Cheltuieli cu paza și protecția - 981 mii lei (rd.70);
- Cheltuieli privind întreținerea și funcționarea tehnicii de calcul în valoare de 504 mii lei (rd.71) - licențe software proiectare, suport servicii etc.);
- Cheltuieli cu pregătirea profesională (rd.72) estimate în anul 2017 la o valoare de 632 mii lei. Această cheltuială este necesară, în principal, pentru a acoperi cursuri de autorizare pentru tipuri de aeronave, precum și alte acțiuni de formare profesională în funcție de cerințele structurilor organizatorice, pentru menținerea certificărilor, dat fiind faptul că activitatea în domeniul aeronautic presupune forță de muncă înalt calificată și autorizată conform reglementărilor autorităților aeronautice interne și internaționale. Menținerea autorizărilor și certificărilor precum și extinderea acestora, recertificarea periodică a societății și a personalului, de către Autoritatea Aeronautică presupune un efort important și constant. Pentru estimarea nivelului cheltuielilor aferente anilor următori s-a avut în vedere structura și dinamica veniturilor din producția vândută.

x. Alte cheltuieli cu servicii prestate de terți (rd.78) estimate pentru anul 2017 la o valoare de 857 mii lei reprezintă cheltuieli de subcontractare, revizii generale pentru echipamente de măsură și control, verificare/autorizare echipamente de ridicat sau sub presiune (ISCIR, CNCIR), servicii de medicina și securitatea muncii, abonamente documentație tehnică, REBU.

Ca urmare a condiționărilor impuse de O.G. nr.26/2013 această estimare de cheltuială nu are în vedere serviciile ce vor fi prestate de terți pentru lucrări aferente unor contracte/comenzi directe plasate de entități din subordinea Ministerului Apărării Naționale, cât și în cadrul programelor de cooperare industrială și compensatorii subsecvente unor achiziții de tehnică militară estimate a fi efectuate de statul român. Pentru estimarea nivelului cheltuielilor aferente anilor următori s-a avut în vedere structura și dinamica veniturilor aferente unor contracte/comenzi directe așteptate a fi plasate de entități din subordinea Ministerului Apărării Naționale, cât și în cadrul programelor de cooperare industrială.

xi. Cheltuieli cu impozite, taxe și vărsăminte asimilate (rd.79) pentru anul 2017 au fost estimate la o valoare de 3.126 mii lei și reprezintă:

1. Cheltuieli cu taxele pentru prelungire valabilitate licențe și obținere licențe noi pentru personalul aeronautic în valoare de 76 mii lei (rd.82);
2. Cheltuieli cu taxe de autorizări, atestări, supraveghere, prelungire autorizări (AACR, BOEING, Airbus, TUV Nord, PRI), în valoare de 508 mii lei (rd.83);
3. Cheltuieli cu taxa de mediu în valoare de 443 mii lei (rd.84);
4. Cheltuieli cu taxe și impozite inclusiv taxele datorate bugetului local, în valoare de 2.098 mii lei (rd.85).

Pentru perioada 2018-2019 la estimarea nivelului cheltuielilor s-a avut în vedere structura și dinamica veniturilor din producția vândută, cu accent pe creșterea cheltuielilor de licență, autorizare și mediu.

xii. Cheltuielile de natură salarială (rd.87) sunt estimate la o valoare de **34.140 mii lei**, menținându-se sub nivelul aprobat în BVC pentru anul 2016 (34.799 mii lei). La stabilirea acestor cheltuieli s-au avut în vedere următoarele:

- cheltuieli cu salariile estimate pentru anul 2017 fără influența elementelor enumerate mai jos: 29.094 mii lei (3.358 lei/pers*722 pers*12 luni);
- (+) **75 mii lei**, influența majorării salariului minim pe economie începând cu luna februarie 2017 care constă într-o creștere de 0,28% pe luna, începând cu luna februarie 2017, în urma aplicării prevederilor HG nr. 1/2017 privind salariul minim garantat în plată (9,4lei/pers x 701pers x 2luni + 9,4lei/pers x 695pers x 3luni + 9,4lei/pers x 734pers x 3luni+ 9,4lei/pers x 734pers x 3luni), în respectarea prevederilor art. 59, (1), lit a) din Legea nr. 6/2017;
- (+) **2.015 mii lei**, reprezentând cheltuieli cu salariile pentru 50 de salariați preluați ca urmare a reducerii numărului mediu de persoane incluse în programul nucleu prevăzut de art.10 din OUG nr.95/2002, de la 150 persoane în 2016 la 100 persoane în 2017 (3.358 lei/pers*50 pers*12 luni), în respectarea prevederilor art. 59, (1), lit c) din Legea nr. 6/2017;
- (+) **1.343 mii lei**, reprezentând cheltuielile sociale (rd.93) în cotă de 4,3% din fondul de salarii, estimate sub nivelul aprobat în anul anterior (1.394. mii lei);